

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Сумський державний університет
Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та
менеджменту

**Проблеми та перспективи розвитку
фінансово-кредитної
системи України**

**Problems and Prospects for the Development of
the Financial and Credit System**

Матеріали
Міжнародної науково-практичної конференції
(Україна, Суми, 5-6 грудня 2022 р.)

Суми
Сумський державний університет
2022

УДК [330.34+330.336](063)
E45

*Рекомендовано вченою радою
Сумського державного університету
(протокол № 6 від 8 грудня 2022 р.)*

E45 Проблеми та перспективи розвитку фінансово-кредитної системи України: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми та перспективи розвитку фінансово-кредитної системи України»/ за заг. ред.: Л. Л. Гриценко, І. В. Тютюнник. Суми : Сумський державний університет, 2022. – 81 с.

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми та перспективи розвитку фінансово-кредитної системи України» містять результати наукових досліджень присвячених пошуку системного вирішення мультидисциплінарних проблем в галузі електронного бізнесу і технологічних інновацій, цифрової трансформації освітніх систем, запровадження інноваційних технологій у фінансовому секторі.

Для науковців, науковців, студентів, аспірантів, представників бізнесу та громадських організацій і вищих навчальних закладів та широкого кола читачів.

The materials of the International scientific and practical conference " Problems and Prospects for the Development of the Financial and Credit System" provide the results of scientific research focused on the search for a systematic solution to multidisciplinary problems in the field of electronic business and technological innovations, digital transformation of educational systems, the introduction of innovative technologies in financial sector. .

For scientists, researchers, students, postgraduates, representatives of business and public organizations and higher education institutions and a wide range of readers.

УДК [330.34+330.336](063)

© Колектив авторів, 2022
© Сумський державний університет, 2022

ЗМІСТ

<i>Лариса Гриценко</i> <i>Ірина Кожушко</i>	Особливості розрахунку показників ЕВІТ, ЕВІТДА, ОІВДА для підприємств України в сучасних умовах.....	5
<i>Інна Школьник</i> <i>Вікторія Дзюба</i> <i>Олена Журавка</i> <i>Аліна Темченко</i> <i>Крістіна Попова</i> <i>Лариса Гриценко</i>	Оцінка ефективності фінансів депозитних корпорацій України..... «Гнучке бюджетування» як дієвий механізм планування на виробничих підприємствах Оцінка ефективності фінансів депозитних корпорацій України.....	9 13 17
<i>Наталія Пігуль</i> <i>Тетяна Боряк</i> <i>Лариса Гриценко</i>	Сучасні методи аналізу фінансового стану суб'єктів господарювання..... Аналіз стану прибутків та збитків підприємств України.....	20 23
<i>Лілія Деркач</i> <i>Олена Журавка</i> <i>Альбіна Білера</i> <i>Людмила Захаркіна</i> <i>Новіков Володимир</i> <i>Nataliia Pihul</i> <i>Yevhenii Pihul</i>	Пенсійний фонд України як державний позабюджетний цільовий фонд..... Вплив цифровізації економічних процесів на розвиток фондового ринку в Україні..... Economic security of the state: essence and goals.....	25 29 32
<i>Лариса Гриценко</i> <i>Вікторія Білошапка</i> <i>Олена Крухмаль,</i> <i>Поліна Коломієць</i> <i>Olena Kasian</i>	Доларизація економіки України: причини і наслідки..... Превентивне управління проблемними кредитами в умовах воєнного стану..... Managing the tourism in Ukraine with Schengen standards.....	34 38 42
<i>Дар'я Свірідова</i> <i>Лариса Гриценко</i> <i>Євгеній Охрімчук</i> <i>Лариса Гриценко</i> <i>Альбіна Білера</i> <i>Тетяна Кубах</i> <i>Євген Руденко</i>	«Зелені фінанси» в контексті забезпечення сталого розвитку..... Сучасні методи управління ризиками технології інтернету речей у бізнес середовищі..... Фінансова безпека підприємств..... Механізм та принципи фінансової безпеки як базові елементи забезпечення фінансово-економічного розвитку держави	44 47 49 51
<i>Інна Школьник</i> <i>Уляна Вініченко</i> <i>Olena Kasian</i>	Управління фінансовим левериджем на підприємстві..... Symbolism between tourism and infrastructure.....	55 58

<i>Світлана Похилько</i>	Цифрові бізнес-моделі та способи їх опису за	
<i>Анна Єременко</i>	допомогою канви Остервальда.....	60
<i>Надія Дехтяр</i>	Теоретичні засади управління активами	
<i>Анна Шевченко</i>	підприємства.....	63
<i>Лариса Гриценко</i>	Впровадження системи фінансового контролінгу	
<i>Наталі Махно</i>	зовнішньоекономічної діяльності	
	підприємства.....	66
<i>Тетяна Кубах,</i>	Ліквідність банківської системи.....	73
<i>Альона Єфіменко</i>		
<i>Lilia Klymenko</i>	Green finance in socio-economic development.....	77
<i>Larysa Hrytsenko</i>		
<i>Anastasiia Fedan</i>	Economic essence and role of credit in the	
<i>Larysa Hrytsenko</i>	development of the state.....	79

МЕХАНІЗМ ТА ПРИНЦИПИ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ЯК БАЗОВІ ЕЛЕМЕНТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВО- ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ

*Кубах Тетяна Григорівна,
к.е.н., доцент*

*Руденко Євген Юрійович,
студент,*

Сумський державний університет, м. Суми

В ході історичного розвитку, Україна стикалася з низькою криз, які відбувались в державі з моменту проголошення незалежності з подальшим загостренням економічної ситуації в 2008 році. На даному етапі історичного розвитку спостерігається зниження економічної активності, знецінення грошової одиниці, посилення інфляційних процесів, падіння рівня ВВП, що є проявами загострення відносин з Росією з 2014 року та початком повномасштабної збройної агресії РФ на початку 2022 року.

Так для захисту національних інтересів та підвищення рейтингу України на міжнародній арені з метою підвищення рівня економічного розвитку слід, фінансовій безпеці (далі ФБ), одному з головних елементів функціонування економічно розвинутої держави.

Фінансова безпека складається з шести компонентів, які характеризують безпеку різних елементів фінансової системи та окремо характеризують її елементи: бюджетна безпека, грошово-кредитна безпека, боргова безпека, банківська безпека, валютна безпека, безпека небанківського ринку.

Забезпечення фінансової безпеки держави, на думку колективу авторів [5], базується на механізмі забезпечення фінансової безпеки держави, який є системою організаційних та інституційно-правових заходів впливу, спрямованих на своєчасне виявлення, попередження, нейтралізацію та ліквідацію загроз фінансовій безпеці держави.

Основним чинником забезпечення фінансової безпеки держави необхідно розглянути принципи на яких базується управління та сам механізм забезпечення ФБ України.

Таким чином управління фінансової безпеки ґрунтується на правових засадах, верховенства права, своєчасності прийняття мір для забезпечення стійкості та стабільності системи, а також делегування повноважень органам державної влади з питань забезпечення фінансової безпеки.

Специфічні принципи притаманні лише ФБ, базуються на досягненні балансу в інтересах між державою та юридичними і фізичними особами, а також дотримання виконання функцій фінансової системи щодо залучення та

перерозподілу фінансових ресурсів з метою досягнення макрофінансової стабільності.

Більшість науковців виділяють загальні та специфічні принципи управління фінансовою безпекою держави.

До загальних принципів слід віднести:

- пріоритет прав і свобод;
- верховенство права;
- пріоритет мирних засобів у розв'язанні конфлікту;
- своєчасність заходів захисту національних фінансових інтересів реальним і потенційним загрозам;
- взаємодія органів державної влади у забезпеченні національної, економічної та фінансової безпеки;
- використання міждержавних систем і механізмів міжнародної колективної безпеки

До складу специфічних принципів включають:

- забезпечення державного суверенітету, суверенності прав держави на використання економічного та фінансового потенціалу;
- досягнення балансу між індивідуальними, корпоративними і державними інтересами;
- демократизація прийняття та ефективність виконання державних рішень у фінансовій сфері;
- захист прав власності і свободи економічного вибору;
- забезпечення макрофінансової стабільності, динамічного зростання та відносної фінансової незалежності держави.

Відповідно до принципів слід розглянути механізм фінансової безпеки який базується на забезпеченні адекватності фінансової політики, стійкістю та стабільністю системи, моніторингу та захисту від загроз, формування національних інтересів в сфері фінансів та визначення способів їх досягнення, формування методів забезпечення безпеки, тощо [1].

Механізмом в свою чергу виступає система яка поєднує в собі певні методи та напрямки щодо виявлення та нейтралізації загроз, що притаманні фінансовій сфері з метою забезпечення національних інтересів .

В свою чергу механізм забезпечення фінансової безпеки має реалізуватися на основі розробки відповідної наукової теорії, концепції, стратегії і тактики, проведення адекватної фінансової політики, визначення об'єктів, наявності необхідних інститутів забезпечення безпеки, визначення та конкретизації інтересів, систематизації загроз, застосування засобів, способів і методів забезпечення безпеки [4].

Побудова механізму забезпечення фінансової безпеки потребує чіткого розуміння цілей держави як в фінансово-економічній площині так і в сфері загальних інтересів держави (рисунок 2.).

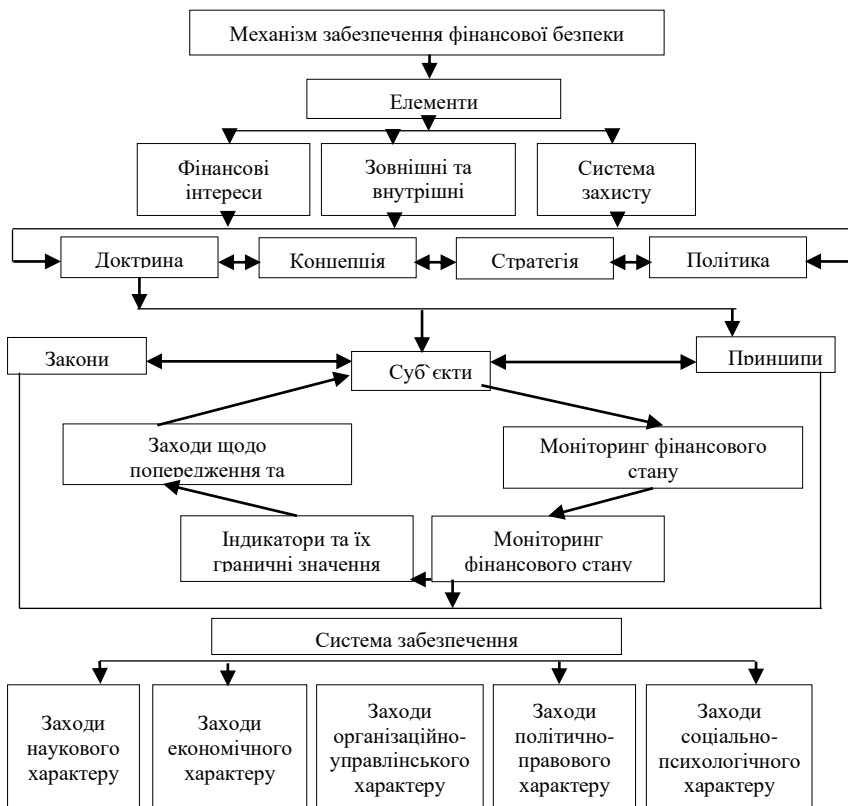

Рисунок 2 – Механізм забезпечення фінансової безпеки

Джерело: [5]

Механізм забезпечення фінансової безпеки включає такі елементи:

- фінансові інтереси держави;
- кластеризації зовнішніх та внутрішніх загроз що впливають на фінансову систему;
- розроблення системи раннього попередження та протидії загрозам.
- об'єктивний і всебічний моніторинг економіки і фінансової сфери з метою виявлення і прогнозування внутрішніх і зовнішніх загроз інтересам об'єктів фінансової безпеки;
- розрахунок порогових граничнодопустимих значень фінансових та соціально-економічних показників (індикаторів), перевищення яких може провокувати фінансову нестабільність і фінансову кризу;

– діяльність держави щодо виявлення і попередження внутрішніх і зовнішніх загроз фінансовій безпеці. [2,5].

Так механізм забезпечує моніторинг, всеосяжний аналіз економічних та фінансових показників, їх прогнозування на наступні періоди. Під визначенням індикаторів мається на увазі формування уявлення про показники, що впливають на рівень ФБ та оцінку їх порогових значень, виходи за межі яких, може свідчити про загрозу фінансовій безпеці.

Суть механізму забезпечення фінансової безпеки держави розкривається через функції, які він виконує. До основних функцій фінансового механізму, на нашу думку, можна віднести: інформаційну, попереджувальну (превентивну), практичну, прогностичну, регулювальну, захисну, контрольну.

Захоти щодо нейтралізації загроз покладаються на державні органи управління, які забезпечують розрахунок ключових індикаторів, що впливають на поточний рівень безпеки та здійснюють прогнозування для попередження можливих загроз в майбутньому.

Таким чином одним з головних систем забезпечення фінансової безпеки є механізм, який являє собою сукупність законодавчо-правових документів, фінансових інструментів, методів та важелів, які в сукупній своїй дії сприяють досягненню визначених цілей та вирішенню завдань. Узгодженість елементів механізму сприяє забезпеченню фінансової безпеки держави та збереження її економічних та політичних інтересів.

Список використаних джерел

1. Колодізев О.М., Середіна А.В. Державна система управління фінансовою безпекою України та правові засади її функціонування. Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: збірник наукових праць. ДВНЗ УАБС НБУ Суми. 2010. с. 383-398.

2. Ліпкан В.А. Національна безпека України: [навч. посібник] К.: Кондор. 2008. 552 с.

3. Марченко, О.М., Фінансова безпека держави. Львів. 2020. с. 356.

4. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1277731-13#Text>

5. Юрій С.І, Федосов В.М. Фінанси: підручник Київ: Знання, 2008. 611 с.